

SLOVENEK.

Političen list za slovenski narod.

Po pošti prejemani velja:

Za celo leto predplačan 15 gld., za pol leta 8 gld., za četrt leta 4 gld., za jeden mesec 1 gld. 40 kr.

V administraciji prejemani velja:

Za celo leto 12 gld., za pol leta 6 gld., za četrt leta 3 gld., za jeden mesec 1 gld.

V Ljubljani na dom pošiljan velja 1 gld. 20 kr. več na leto.
Posamne številke po 7 kr.

Naročnino in oznanila (inserate) vsprejema upravništvo in ekspedijer v „Katol. Tiskarni“, Vodnikove ulice št. 2.

Rokopisi se ne vračajo, nefrankovana pisma ne vsprejemajo.

Vredništvo je v Sementiških ulicah št. 2, I., 17.

Izhaja vsak dan, izveniški nedelje in praznike, ob pol 6 uri popoldne.

Štev. 110.

V Ljubljani, v torek 14. maja 1895.

Letnik XXIII.

Državni zbor.

Dunaj, 12. maja.

Pričetkom včerajšnje seje spominja se predsednik umrlega poljskega poslanca viteza Tyszkovskega. Trgovski minister predloži načrt zakona glede pomnožitve voz pri državnih železnicah.

Pernerstorfer interpeluje notranjega ministra zaradi vedno večjega obdačenja združenih bolniških blagajnic ter vpraša, ali kmalu pride na vrsto pregled bolniških zavarovalnic.

Na to se prične nadrobna razprava o davčni preosnovi; na vrsti sta paragrafa 154. in 155., ki se tičeta oproščenja osebnega dohodninskega davka. Po teh določbah bi bili oproščeni dohodninskega davka: cesar; člani cesarske hiše glede svojih apanaž; zastopniki vnanjih držav; pokojnine odlikovancev z redom Marije Terezije; pokojnine in doklade oseb, ki so odlikovane z redom za svojo hrabrost; aktivitetne doklade častnikov, vojaških duhovnikov in moštva v armadi, konečno vsakdo, katerega letni čisti dohodek ne presega 600 gld.

V debati so razni poslanci grajali skoraj vse določbe. Mladočehi in Kronawetter so pred vsem pobijali oproščenje cesarjevo od dohodninskega davka. Finančni minister dr. pl. Plener je kratko odgovarjal, da cesar kot suveren mora biti oproščen osebnega dohodninskega davka. Kronawetter nadalje graja določbo, da so častniki tudi oproščeni tega davka, češ, da je to zopet „privilegium militare“ iz najžalostnejših časov.

Vladni zastopnik vitez Böhm na vprašanje poslanca Hofmanna odgovarja, da bodo tega davka oproščeni vsi k vojaškim vajam klicani častniki. Kmečka zastopnika Svoboda in Tschernigg

(Črnič) nasvetujeta dostavek, da bi bila oproščena dohodninskega davka vsa kmečka posestva, katerih čisti katastralni dohodek ne presega 250, oziroma 350 gld.

Finančni minister se izreče proti temu, obljubi pa, da bode v instrukciji določena oprostitev dohodninskega davka za vse one kmečke posestnike, ki nimajo nobenega drugega dohodka, kakor iz zemljišč, in če ti dohodki ne presegajo svote 300 gld.

Poslanec Gasser obžaluje, da se finančni minister upira predlogu poslanca Svobode, kajti noben finančni minister ni vezan na ukaze in naredbe svojega sprednika; zato naj se sprejme Svobodov nasvet v zakon.

Od mnogih strani se naglašja, da je svota 600 gld. kot eksistenčni minimum prenizka, in naj se določi 1000 gld.

Generalni govornik proti dr. Šamanek graja odločno, da se ravno dohodninski davek, ki ga plačujejo najboljši krogi, oprošča vseh priklad. Izreka se tudi proti oproščenju cesarja in članov cesarske hiše od dohodninskega davka. Konečno predlaga, naj se po predlogu posl. Schlesingerja ne samo za Dunaj, ampak tudi za deželo določi kot najnižja svota 1000 gld. letnih dohodkov, ki naj je prosta dohodninskega davka.

Poročevalec dr. Beer ugovarja vsem dostavkom.

Pri glasovanju so bili odklonjeni vsi dostavki in preminjevalni predlogi, vsprejeta torej §§ 154. in 155. davčne preosnove brez premembe.

Nadalje pridejo v razgovor §§ 156—158.

Posl. Formanek graja, da v zakonu ni določeno glede podlage za obdačenje, kaj so stalni in le mogoči dohodki. Davčni urad bode obdačil po

svoji volji, ker zakon tega jasno ne določa. Posebno pobija § 157., ki določa, da bodo poštene zakonski ljudje višje obdačeni, kakor ločenci. S to določbo se bodo pospeševale zakonske ločitve in to je gotovo velika moralna napaka.

Posl. Pfeifer naglašja, da bi kmetiški davkoplačevalci morali biti oproščeni dohodninskega davka. Po določbi § 173. soditi, je življenje na deželi mnogo cenejše, ko v mestih, kar pa ni res. Konečno nasvetuje kot dostavek: „Ako letni dohodek družinskega očeta ne znaša nad 2000 gld. in mora poleg žene preživeti še dva ali več družinskih članov, ki nimajo svojih dohodkov, naj se od dohodkov družinskega očeta za vsacega nepreskrbljenega člana v družini odtegne jedna dvajsetinka.“

Posl. dr. Kraus odločno graja določbo § 157. glede skupnega obdačenja v istej družini živečih oseb, češ, da se s tem podpira konkubinat, česar pa nam je v Avstriji najmanj želeli.

Posl. Roser opisuje žalostno stanje kmečkih posestnikov in nasvetuje, do se ti oproste dohodninskega davka, če dohodki ne znašajo nad 400 gld.

Posl. Kaiser izraža željo, naj se zniža davek vsem, ki morajo k vojakom.

Nato se debata zaključí.

Budgetni odsek

je tri dni razpravljajal proračun pravosodnega ministerstva. Dne 10. t. m. so bili na vrsti mej drugim resolucije posl. dr. Gregoreca, katere je stavil še minolo leto. V prvi se pozivlja vlada, da v smislu § 27. cesarskega patenta z dne 7. avgusta 1850 tako organizuje najvišje sodno in kasacijsko sodišče, da bode v slovenskem jeziku izdajalo svoje razsodbe z razlogi vred, ako je bila razprava v prvi

LISTEK.

Iljas.

Ruski spisal L. N. Tolstoj. Preložil Iv. Ev. Družnik.

(Konec.)

Nekoč pridejo k Muhamed-Sahu gostje iz daljnih krajev; z njimi pride tudi mulla.*)

Muhamed-Sah zapove zaklati ovna. Iljas ga zakolje, speče in ga pošlje gostom. Gostje pojedjo bravino, pijejo se čaja in sedejo h kumisu.

Tako sede na pernatih blazinah in preprogah, pijo iz čaš kumis in se razgovarjajo. Med tem se odpravi Iljas na delo in pride slučajno mimo vrat. Muhamed-Sah ga zapazi in reče jednemu gostu:

„Si li videl starca, ki je šel mimo vrat?“

„Videl“, reče gost, „je mar kaka posebnost?“

„Posebnost, posebnost, ker je bil nekda na prvi bogataš. Imenuje se Iljas, morebiti si že čul kaj o njem?“

„Kako bi ne bil čul“, pravi gost, „poznam ga sicer ne, a njegova slava se je razlegala daleč okrog.“

„No glej, zdaj je prišel ob vse in živi pri meni kot navaden posel, a žena njegova mi molze kobile in krave.“

Gost se ne more dosti načuditi, pomaja nekoliko krat z glavo in reče:

„Tako je: sreča beži, kakor kolo, marsikoga povzdigne kvišku, drugega pusti pri tleh. Kako pa, ali se stavec kaj pritožuje?“

„Kedo bi vedel! Tiho in mirno živi, ter pridno dela.“

Gost reče:

„Bi se li mogel malo porazgovoriti z njim? Rad bi ga kaj vprašal o njegovem življenju.“

„Ce le hočeš“, reče gospodar in zavpije za vozom:

„Babaj,*) vrni se, da zaskrneš malo kumisa, pa pokličí tudi starko!“

Iljas pride z ženo, pozdravi goste in gospodarja in sede k vratom na kolena, a žena se vstopi z gospodinjo za zaveso. Podajo mu čašo kumisa. Iljas napije gostom in gospodarju, pokloni se, izpije nekoliko ponudene pijače in odloži čašo.

„Povej nam“, reče gost, „ako ti ni težko, kako si nekda živel srečno, a kako živiš sedaj v revni in nadlogi.“

Iljas se nasmehne in reče:

„Ako bi ti hotel pripovedovati o svojej sreči in nesreči, gotovo bi mi ne verjel. Reci rajše moji ženi, to ti je žena: kar na srečo, to tudi na jeziku. Ona ti bo o tem izpovedala čisto resnico.“

In gost zakliče proti zavesi:

„Daj, starka, povej, kako ti sodiš o prejšnji sreči in sedanji nesreči!“

*) Babaj znači po baškirsko deda.

In Sam-Semagi reče izza zaves:

„I no, kako naj sodim! Živela sva z možem 50 let ter iskala sreče, pa nisva je našla. A sedaj je komaj drugo leto, odkar nimava ničesar, odkar služiva tukaj kot posla, toda glej, v tem času sva našla pravo srečo in nikakoršne druge nama ni treba.“

Vsi se čudijo, in gospodar vstane ter odgrne zaveso, da bi se videla starka. A starka stoji mirno, držeč roke na prsih prekrižane, smeje se in gleda na svojega moža, kateri se tudi nasmiha.

Starka začne zopet:

„Resnico govorim, ne lažem: pol veka sva iskala sreče, a vsled najinega bogastva je nisva našla. Zdaj pa, ko sva popolnoma obubožala, ko živiva o milosti drugih ljudij, našla sva srečo, da boljše ni treba.“

„I v čem pa obstoji sedajna vajina sreča?“

„I v čem! Jaz in moj stari sva bila bogata, a nisva imela skoraj nič pokoja: nisva se mogla pogovoriti, ni nama bilo mogoče misliti za dušo, nisva mogla dovolj moliti, kako neki, ko so naju skrbi tako trle! — Prišli so k nam gostje — daj pobrini se, da jih dobro pogostiš, obdaruj jih, da se jim ne zameriš. Gostje odidejo — a sedaj pazi na posle. — Potem si v skrbi, da bi volk ne vzel žrebeta ali teleta, da bi tatovi ne odgnali kobil. Ležeš spat, a ne zaspiš. Vedno si v skrbi, da bi po noči ovni ne pomorili jagnjet. Vstaneš in čakaš dne, da siravno še ves truden — a glej, že te skrbi, kako

*) Mulla je baškirski duhovnik.

inštanci v slovenskem jeziku. V drugi se pozivlja vlada, naj se napravijo nemškoslovenski, oziroma italijanskoslovenski uradni napisi in pečati pri vseh sodiščih, kjer se morajo po obstoječih določbah izdajati slovenske rešitve. V tretji pa se pozivlja vlada, da okr. sodišču v Šostanju poskrbi primernejše prostore za uradne sobe.

Poročevalec dr. Pientak pravi glede prve resolucije, da dr. Gregorec ni navedel nobenega slučaja, v katerem bi se bila pri najvišjem sodišču krčila pravica slovenskega jezika. — Namestu druge resolucije predlaga: „Vlada se pozivlja, da pri izvrševanju določb, ki veljajo za dežele s slovenskim prebivalstvom, glede dvojezičnih uradnih napisov in pečatov postopa krajevnim razmeram primerno pri vseh tistih sodiščih, pri katerih se vsled obstoječih predpisov morajo izdajati slovenske rešitve“.

Posl. Klun opomni, da se poročevalec jako moti, ako misli, da se dotična določba cesarskega patenta glede slovenskega jezika izvršuje; do sedaj se ni še nikdar zgodilo in zato je dr. Gregorec resolucija opravičena. Zahteva je tudi mogoča, ker pri najvišjem sodišču so uradniki, ki so zmožni slovenskega jezika. Z ozirom na to nasvetuje nastopno resolucijo: „Vlada se pozivlja, naj stori pri najvišjem sodišču potrebne korake, da se bodo določbe § 27. ces. patenta z dne 7. avgusta 1850 tudi glede slovenskega jezika izvrševale na ta način, da se bodo razsodbe najvišjega sodišča z razlogi vred izdajala v slovenskem jeziku v vseh slučajih, kadar se je v prvi instanci razprava vršila slovenski.“

Glede dvojezičnih napisov pa opozarja poslanec Klun, naj poročevalec reče „na krajnim razmeram primeren način“, da oblastva ne bodo napačno tolmačila, kakor se je dogajalo posebno v Istri.

Pravosodni minister grof Schönbörn odgovarja, da odlok z dne 10. januarja 1889 na graško nadsodišče ukazuje, naj se v pokrajinah na Kranjskem, Stajerskem in Koroškem, koder se morajo vsled obstoječih določb izdajati tudi slovenske rešitve, napravijo novi pečati z nemškim in slovenskim napisom. Kar se tiče rešitev najvišjega sodišča, je vsled prošnje v državnem zboru pravosodni minister naročil, naj najvišje sodišče v slučajih, ko se je razpravljalo v hrvatskem jeziku, rešuje v nemškem in hrvatskem jeziku. Kar se tiče slovenskega jezika, pogajanja še niso končana.

Posl. Bareuther naglašja, naj bi se ne sklepalo o strogo narodnih vprašanjih, ker za časa koalicije morajo mirovati taka vprašanja. To vprašanje more rešiti poseben zakon. Torej treba glasovati proti predlogom, ker bi krčili sedanjo nemško narodno posest.

Pri glasovanju je bila resolucija posl. Kluna odklonjena in vsprejet predlog poročevalcev.

Glede komisijskih troškov za sodne in politične uradnike je odsek sklenil resolucijo, naj vlada pregleda normale za komisijske troške.

Gledé prošnje avskultantov izjavi pra-

boš dobil krme za zimo. Na to neha mej teboj in tvojim starim sloga, on govori, naj se dela tako, a ti hočeš drugače, skregata se in — kolneta.

Tako sva živela. Imela sva vedno polno glavo skrbij, padala sva iz jednega greha v drugega in nikdar nisva bila srečna.“

„No, a sedaj?“

„Sedaj tiho vstaneva, pogovoriva se v ljubezni in soglasju in nimava o čem se prepirati. Jedina najina skrb je, da gospodarju ugodiva. Delava po svojih močeh in od srca rada, da bi le gospodar ne imel škode, ampak kak hasen. Kadar sva lačna in žejna, dobiva jesti in piti, kadar naju zebe, smeja se pogreti, in topla obleka je nama vedno na razpolago. A preostaja nama tudi dovolj časa, da se v miru porazgovoriva, da poskrbiva za dušo in da opraviva svoje molitve. Petdeset let sva iskala sreče, a še le sedaj sva jo našla.“

Gostje se zasmejejo, Iljas pa pravi:

„Nikar se ne smejajte, bratje! Ni to nikaka šala, ampak resno življenje človeško. Mi dva s staro sva bila nespametna ter sva jadikovala, ko se je nama razsulo bogastvo, no sedaj je nama Bog odkril resnico in midva je ne razodevava sebi, ampak vam v prid.“

In mulla reče:

„To je modro rečeno. Iljas je povedal živo resnico, ker tako je zapisano tudi v knjigah.“

Gostje se nehajo smejati — — — ter se zamislijo . . .

vosodni minister, da hoče podpirati jednake prošnje in da jih je priporočilno predložil finančnemu ministertvu. Vsprejeta je bila resolucija grofa Pininskega, naj se resno razmotriva vprašanje o sistemiziranju sodnih avskultantov, ki so že naredili sodniški izpit.

Pri točki „koleki, takse in pristojbine pri pravnih poslih“ zopet ponavlja svoj nasvet, naj bi se znižale pristojbine pri zemljiških premembah kmečkih posestnikov. Ta nasvet toplo podpira dr. Menger. Fin. minister izjavlja, da se že vrše obravnave v tem oziru. V prvi vrsti se bodo olajšale pristojbine od posestev, ki prehajajo od kmeta na kmeta; dalje se bo izvršila reforma pridobninskega davka in tretjič se bodo zvišali davki pri prodaji efektov. Dotične predloge izdeluje poseben urad.

Dr. Bareuther sproži zopet vprašanje o časnikarskem koleku. Ta pristojbina je krivična, kajti dnevnik, ki ima do 2000 naročnikov, plača na leto 6000 gld. Ko bi, recimo, ta časnik izšel kot knjiga v 2000 izvodih, plačati bi se moralo od komada 3 gld., kar je gotovo čez vso mero. Ves časnikarski kolek donša državi 1.600.000 gld. na leto, kar bi država lahko pogrešala. Nasvetuje resolucijo: Vlada se pozivlja, da predloži načrt zakona, s katerim se odpravi časnikarski kolek. Ta resolucija je bila vsprejeta.

Nasledki potresa.

Deželni zbor kranjski se snide izredno prve dni prihodnjega meseca, da se posvetuje o sredstvih in pomoči za kraje, kateri so trpeli vsled potresa. Dalje bode obravnaval o novem stavbinskem redu za stolno mesto Ljubljano in o zgradbi deželne dvorca.

Tehniške komisije so dalje ukrenile, da se morajo podreti: hiša Josipine Koutny št. 6 v Hilšerjevi ulici, hiša Frančiške Sterlec št. 2 na Žabjaku; hiša Elizabete Kuhar v Merosodnih ulicah št. 1; trakt na ulico pri hiši Fil. Zupančiča št. 16 na Rimski cesti; trakt ali morda vsa hiša Fr. Bahovec ml. št. 1 v Trubarjevih ulicah; hlev Tomčevih dedičev v Trnovski ulici št. 2; trakt pri hiši Jos. Lokarja v Hilšerjevih ulicah št. 1; trakt proti Igrišču Zenkerjeve hiše v Gradišču št. 8; trakt na dvorišču pri hiši M. Spoljarič v Hilšerjevih ulicah št. 12; hiša Kamova št. 10 na cesti v mestni log; stransko poslopje posestnika Topolavca na sv. Martina cesti.

Mestni magistrat je te dni zopet deseterim proslcem (obrtnikom, trgovcem in zasebnikom) dovolil, da smejo zgraditi potrebne barake. Prostor na Kongresnem trgu ob Zvezdi je odločen trgovcem in obrtnikom, ostalim strankam pa na mestnih zemljiščih v Lattermannovem drevoredu, ob Tržaški cesti in drugod.

Ko bodo ljudje zopet pod streho v barakah, bodo omejili brezplačno deljenje jedil. Najbolj je še vedno obiskana kuhinja pri muzeju, kjer se dobiva juha po 5 in meso s prikuho po 10 kr.

„Erdbeben-Correspondenz“ je naslov kot rokopis tiskanim, za časopise namenjenim publikacijam, katere je dne 11. maja pričel izdajati „Pomožni odbor za Ljubljano in okolico“. To podjetje je jako srečna misel, le rodila se je prepozno.

Za Mengeš! Dasi se z višjega mesta priznava, kako zelo je bil naš trg po potresu prizadet, vendar prebivalstvo skoraj obupava sredi tolikšne podrtije zroč brez pomočkov v žalostno bodočnost, katera mu kaže le revščino in bedo. Pa, saj ni čuda: ni se še zacelila rana prizadeta lani po tolikih požarih in zdaj zopet znaša provročena škoda skoraj 400.000 gld.; ta jemlje ljudem pogum in veselje do dela, v tem ko zrušeni domovi ovirajo trgovca, rokodelca in obrtnika pri svojem opravljanju. Vse je zastalo, kakor tedaj, ko se zlomita obe osi pri vozu. Zdaj nas tlaži edino upanje, da se tudi nam nakloni zdatna denarna pomoč in da se nas morebiti spomnijo dobrotniki, kakor se nas je spomnil visokorodni g. baron R. Apfaltrern, ki nam je poslal 50 gl., sl. firma Ad. Bergel & C. na Dunaju z darom 10 gl. in sl. c. kr. okrajno glavarstvo, ki nam je razdelilo 270 gld. Vsem dobrotnikom povrni Bog stotero in pridruži prej imenovanim še mnogo drugih.

Novo Mesto za Ljubljano. Vabilo h koncertu, ki ga priredé novomeška narodna društva s prijaznim sodelovanjem opernega peveda gospoda

I. K. Tertnika ter sl. ljubljanskega kvarteta „Ilirija“ v nedeljo dne 19. maja 1895. leta v čitalniških prostorih v Novem Mestu na korist ljubljanskemu mestu. — Vspored koncerta pod vodstvom pevovalje g. Ign. Hladnika. 1. H. R. Volarič: „Ljubav“. Mešan zbor. 2. a) Grieg: „Ljubim te“. Solo s spremljevanjem glasovirja; b) F. S. Vilhar: „Nezakonska mati“. Solo s spremljevanjem glasovirja. Oboje poje g. I. K. Tertnik. 3. Ipavic: „Savska“. Četverospjev. Poje „Ilirija“. 4. H. R. Volarič: „Slovenskim mladenkam“. Ženski zbor s spremljevanjem glasovirja. 5. Leoncavallo: Arija iz opere „Der Bajazzo“. Solo s spremljevanjem glasovirja. Poje gospod I. K. Tertnik. 6. H. R. Volarič: „V noči“. Mešan zbor. 7. Klaič: „Misli moje“. Četverospjev. Poje „Ilirija“. 8. a) F. Gerbič: „Milotinka“. Solo s spremljevanjem glasovirja; b) F. S. Vilhar: „Mrtva ljubav“. Solo s spremljevanjem glasovirja. Oboje poje g. I. K. Tertnik. 9. a) „Ljubičin sen“; b) „Po jezeru“, „Slepec“, „Sto čutiš“, „Domovini“. Udarjajo gospodične tamburašce. 10. Nedvž: „Ko gledam ti v oči lepé“. Četverospjev. Poje „Ilirija“. 11. Foerster: „Ljubica“. Mešan zbor. 12. F. S. Vilhar: „Slovo“. Moški zbor z bariton-solo in s spremljevanjem glasovirja. Solo poje g. Doljan. — Točke 2., 4., 5., 8. spremlja g. Hladnik in točko 12. g. Rizzolli. — Po koncertu prosta zabava v čitalniških prostorih. — Začetek točno ob osmi uri zvečer. — Vstopnine: Sedeži za osebo 1 gld.; tičletji za stoječe 50 kr.; biljeti za dijake 30 kr. — Preplačila se z ozirom na dobrodelni namen hvaležno sprejemajo. — Vstopnice prodajale bodo se od polu osme ure pred koncertom pri blagajnici.

Slov. bralno društvo v Tržiču priredi na korist Ljubljani veselico z godbo, petjem in burko dne 19. t. m. v prostorih g. A. Perneta.

Darila vsled potresa.

Mestnemu magistratu ljubljanskemu došla so nadalje sledeča darila: Gospod Andrej Gabršček, vrednik in tiskar v Gorici, kot tretjo zbirko 563 gld., h kateri so mej drugimi prispevali: Županstvo v Podgori 170 gld., županstvo v Čerčah 100 gld. in gospod Alojzij Fogar v Pevmi 50 gld.; mestni svet v Roudnici na Češkem zbirko 300 gld.; mestna hranilnica v Kutni Gori na Češkem 100 gld.; gospod Ph. Roeffs v Geldern 3 marke; g. J. Schmauz v Hennef 5 mark; administracija „Hlas Naroda“ v Pragi 310 gld., katere sta darovala: okrajni odbor v Karlinu 300 gld. in gospod dr. A. Pavliček, odvetnik v Karlinu, 10 gld.; gospod Miroslav Kellner v Požegi zbirko 8 gld. 40 kr.; vredništvo časopisa „Triester Zeitung“ nadaljno zbirko 25 gld.; češko-slovenski spolek v Pragi vnovič 200 gld.; administracija časopisa „Agrar Zeitung“ nadaljno zbirko 15 gld.; vredništvo časopisa „Hrvatska“ v Zagrebu (po gospodu dr. Franku) nadaljno zbirko 303 gld. 92 kr.; narodna čitalnica v Ogulinu kot čisti dohodek v ta namen prirejene predstave 134 gld.; gospod Josip Gruber, pekarski mojster v Opatiji, vnovič 2 vreči kruha; gospod Anton Globočnik, tovarnar v Železnikih, 10 zabojev velikih žrebljev; mestni svet v Krakovu 500 gld.; administracija časopisa „Narodni Listy“ v Pragi nadaljno zbirko 234 gld. 18 kr.; gledališko društvo v Lomnicah na Češkem 11 gld.; županstvo v Daruvaru po tamošnjem bilježniku gospodu Tkaliču nabranih 115 goldin.; županstvo v Kravarskem zbirko 16 goldinarjev; 60 kr.; „Sokol“ v Češkem Brodu 84 gld. 48 kr.; uredništvo časopisa „Neues Wiener Tagblatt“ nadaljno zbirko 316 gld. 50 kr.; uredništvo „Slovenskega Naroda“ v Ljubljani nadaljno zbirko 827 gld. 48 kr.; odbor hranilnice in posojilnice v Oseku 6 gld. 50 kr.; gospodična Josipina Wessner, učiteljica v Ljutomeru, zbirko 10 gld. 38 kr.; župni urad pri Devici Mariji v Pušavi 5 gld., katere je daroval posestnik Fran Witzmann; g. dr. Jaromir Hansgirk, odvetnik v Litomečah, 5 gld.; okrajni odbor v Trebonji na Češkem 50 gld.; administracija „Narodnih Novin“ v Zagrebu nadaljno zbirko 83 gld. 30 kr.; administracija „Edinosti“ v Trstu nadaljno zbirko 128 gld. 57 kr.; založna v Budejovicah 100 gld.; gospod Ferdo Vukić, predsednik narodne čitalnice v Križevcih, 13 gld.; administracija „Slovenskega Gospodarja“ v Mariboru 20 gld., katere je daroval č. g. A. Hajšek, kanonik in dekan v Slovenski Bistrici; administracija časopisa „Reichspost“ na Dunaju, nadaljno zbirko 17 gld. 11 kr.; županstvo v Korminu 5 gld., katere je daroval gospod G. B. Falzari.

Politični pregled.

V Ljubljani, 14. maja.

Predsednik **upravnega sodišča** grof Rihard Belcredi je te dni vložil prošnjo za umirovljenje. Pravico, predlagati naslednika, ima ministerski predsednik. Predsednik upravnega sodišča je v drugem plačilnem razredu in ima letne plače 20.000 gld. in še funkcijsko doklado. Kot naslednika mu imenujejo drugega predsednika upravnega sodišča barona Lemayra in načelnika poljskega kluba viteza Zaleskega. Grof Belcredi je star 72 let in odličen vodja konservativne stranke v gosposki zbornici. Govori se, da pojde v pokoj tudi predsednik najvišjega sodišča, pl. Stremayr.

Ogerski židovski liberalci na vsak način hočejo provzročiti krizo v ministerstvu, ker Banffy ni dobil pravega zadoščenja, kakor grof Kalnoky. Kakor zagotavlja „Vaterland“, doslej še nobena nota vnunjskega ministra ni došla v Rim, nasprotno se je grof Revertera, avstrijski poslanik pri Vatikanu, celó opravičeval zaradi znanega Kalnokyjevega pisma ministru Banffyju. Ob enem se množe na poli v nuncijaturi na Dunaju imena raznih odličnjakov, ki protestujejo proti razžaljenju papeževega zastopnika. To grozno jezi židovske časnike in „Neue Fr. Presse“ naravnost zahteva, naj vlada po svoji moči prepove zaupne izjave. Cesar se doslej še ni odločil, ker je pretrujen prišel s potovanja. Kriza se bode gotovo odložila do delegacij, ki se snidejo 6. junija. „Osservatore Romano“, glasilo rimske kurije, je 11. t. m. objavil dopis z Ogerskega, v katerem trdi dopisnik, da nuncij Agliardi ni nikdar obedoval pri grofu Ferdinandu Zychy-ju in torej tudi ne govoril napitnice, ki je provzročila to afero. Nuncij je drugod govoril latinski, in časnikarji so zavili njegove besede, katere sedaj vlada izrablja v svoje politične namene.

Nemčija. Državni zbor je v soboto odklonil predlogo proti prevratnikom. Zbornica je namreč odklonila besedilo vlade in odseka in nato brez debate vse paragrafe. Antisemitje in levičarji so jako veseli tega izida, tudi vlada je zadovoljna, ker ni obveljal njen načrt § 112. Liberalni listi očitajo vladi, da pri obravnavi ni dovolj odločno zagovarjala svojega načrta.

Španija. Po vladnih poročilih so čete naklestile več ustaških band. Iz Santjaga pa se poroča, da je 700 ustašev pod vodstvom José Macea nateplo vladne čete in pobilo več častnikov.

Švedska zbornica je s 114 glasovi proti 105 vsprejela predlog, naj vlada sklene novo trgovsko pogodbo z Norvegijo. Dotični načrt zakona bode predložen prihodnjemu državnemu zboru. S tem bode storjen pričetek sprave med zjedinjenima državama.

Dnevne novice.

V Ljubljani, 14. maja.

(Sv. birma o Binkoštih.) Ker se veliko povprašuje, ali bo letos v Ljubljani sv. birma, naznanja prečast. knezoškofijstvo, da se bo kakor navadno v Binkoštih delil ta sv. zakrament. Gg. mestni kateheti se prosijo, naj kolikor jim mogoče otroke pripravljajo. Ker je pa reden poduk v šoli nemogoč, naj stariši pomagajo domačim podukom. — Tudi č. gg. župniki po ljubljanski okolici naj se blagovolijo ravnati po tem naznanilu.

(Državna podpora c. kr. uradnikom v Ljubljani.) C. kr. finančno ministerstvo je v sporazumu z drugimi ministerstvi dovolilo vsem c. kr. uradnikom v Ljubljani in Kamniku brez izjeme izredno podporo, znašajočo devet mesečno aktivitetno doklado. Ta vest je gotovo razveselila vse državne uradnike, kateri so navzlic strahu in neredu opravljali redno svoje posle in torej zaslužili naglo in izdatno podporo.

(Za Ljubljano in okolico) je dunajski pomožni odbor do 10. maja nabral 109.082 gld. 38. kr. Dne 16. t. m. priredi „zveza nemških kolesarjev“ pod protektoratom drž. poslanca grofa Ervina Auerperga v Medlingu kolesarsko akademijo na korist Ljubljani in okolici.

(Izlet državnih tehnikov na Gorenjsko in Notranjsko.) Nekateri izmed zunanjih tehnikov pora-

bili so pretekli dve nedelji za izlet na Bled, v Škofjo Loko, Postojino in drugam, da so si ogledali nekoliko naravne krasote dežele in posameznih krajev. — Povsod so bili z uspehom in vžitkom nad vse zadovoljni in trde jednoglasno, da Kranjci ne vemo prav ceniti svojega domovja! Zato bodi nas vseh geslo proti špekulantom: Hands off!

(Nadvojvoda Evgen.) veliki mojster nemškega viteškega reda ogledoval je dne 4. do 6. t. m. posestva nemškega viteškega reda v Brežah na Koroškem. Prebivalstvo ga je sprejelo zelo slovesno in prirejalo njemu na čast več slavnostij. Mesto in mnoge razvaline ob mestu so bile zvečer čarobno lepo razsvetljene. Od Brež odpeljal se je nadvojvoda v Bole.

(Z Dunaja) pripeljal se je včeraj v jutro nizje-avstrijskega namestništva dvorni svetnik g. Oser v Ljubljano, ogledal si tu v spremstvu tehničnega inženirja g. Haberlandta nekatere poškodovane cerkve, javna in zasebna poslopja ter se zvečer odpeljal v Gorico in Trst.

(Dar.) Vredništvu „Slovenca“ je poslal č. župnijski urad predvorski pri Kranju za poškodovane cerkve ljubljanske in v okolici po enacij zneskih 40 gld. Bog plačaj!

(Vse za Ljubljance!) Z dežele se nam poroča: Naši župljani se prav velikodušno vdeležujejo nabiranja za nesrečne Ljubljance. Ganljivo je videti može in žene, ki radovoljno donajajo svoje krajcarje, ako prav sami trpe pomanjkanja. Marsikdo si od ust pritrga, da le pomaga svojemu bližnjemu v nesreči. Izmed vseh pa je spomina vreden čin neke ženi, katera je prinesla občinskemu predstojniku 23 kr. ter rekla: „Tu Vam dam zadnje krajcarje, kar imam, rada bi dala več, ko bi imela“. Ta blaga duša gotovo ni slutila, da je darovala več, kakor največji bogatin, ker je dala vse.

(Iz Šmartina) pri Litiji: Minulo je že teden dni, kar je ostavil našo faro preč. g. dekan Jakob Rus ter se preselil v bližnjo nam Litijo. Da bi bil dobil primerno stanovanje, ostal bi gotovo med nami, preživel bi še zadnje dni svojega zemškega bivanja v kraji, kjer je služboval celih 24 let. Težka nam je bila ločitev od moža, kateri je res po očetovsko skrbel za dušni in gmetni blagor svojih faranov. Kot duhovnik je bil vesten v svojem službovanju, kot mnogoletni odbornik obč. sveta je bil nam se svojimi treznimi, premišljenimi nasveti velika podpora. V obč. je bil draga duša. Njegovemu vzornemu gospodarstvu cerkvenega premoženja se je zahvaliti, da je slednje tako naraslo, da nam bode mogoče v par letih zidati novo župnijsko cerkev. Unet je bil za olepšanje cerkve, oskrbel je nova bandera, svetilnice, itd. Da je vžival od svojih faranov globoko spoštovanje „prepričal se je ob dnevu slovesa. Pevsko društvo „Zvon“ mu je priredilo pod vodstvom g. učitelja J. Bartla-lepo podoknico, obč. odbor se mu je poklonil pod vodstvom župana gospoda Ig. Zore-ta, mnogo voz pa ga je spremilo do Litije, kjer smo si še segli v roke z zagotovitvijo, da ljubezen in spoštovanje traja še dalje ter nas bode vezala do zadnjega. Vam pa preč. g. dekan želimo: Bog Vas naj ohrani še mnogo let čvrstega in zdravega v zasluženem pokoju.

(Koroške novice.) Neki 20leten dninar je blizu Mostiča s kamenjem pobil 60letnega starčka, s katerim se je zbog neke male stvari sprl. — Zemlja se zelo pogostoma udara ob cesti od Miklavca v Zelezno Kapljo ter hudo ovira promet. — V tovarni g. Engländerja (za celulozo) ustrelil je neki delavec, ki je igral z nabasano puško, delavca Pvara, ki je obležal mrtev na mestu. — Občina Bistrica v Rožu je imenovala poslanca Ghona svojim „častnim“ članom. Tega je pač treba bilo! — Blizu Št. Vida je pogorelo posestvo državnega poslanca Eibl-a. Zgorela so štiri poslopja z vso krmo. Tudi nekaj živine je ostalo v ognju. Škode je 8000 gld.

(Na Bledu) so v soboto v Mallnerjevem hotelu slovesno odkrili spominsko ploščo Nj. c. in kr. visokosti fm. nadvojvodi Albrehtu.

(Za vinske trgovce.) S Planine na Vipavskem, dne 13. maja. Vinskim trgovcem in gostilničarjem po Kranjskem naznanjamo, da imamo pri nas še vino na prodaj. Kaplja je dobra, tudi cena utegne biti nižja kakor pred jednim mesecem.

(Vtopljeno deklico), starosti okrog 10 let našli so včeraj, t. j. 10. t. m. v Savi pri Jelnici ter prepeljali v kresniško mrtvašnico. Sklepati po zunanjih znamenjih bila je naj manj 14 dni v vodi.

Telegrami.

Pulj, 13. maja. Presvetli cesar je naročil županu Rizziju, da izreče občini Najvišjo zalivalo za slovesni vsprejem, kar se je včeraj zgodilo. Posebe je cesar izrekel zahvalo občinskemu odboru v Fazani za lojalno izjavo in razsvetljavo.

Dunaj, 13. maja. Cesar je vsprejel danes deputacijo češko-slovanske etnografične razstave v Pragi, katera ga je povabila, da obišče razstavo.

Dunaj, 13. maja. Poljski klub je predlagal mesto umrlega poslanca Tyszkowskega poslanca Czecha v pododsek za volilno preosnovo.

Dunaj, 14. maja. Župan dr. Gröbl se je pismeno opovedal svoji službi, le v občinskem odboru še ostane.

Praga, 13. maja. Pri včerajšnjem kmet-skem shodu v Piseku so govorili posl. Engel, Vašaty in Janda. Ker je nastal mej zbranimi kmeti velik vrišč, je moral politični zastopnik shod zaključiti.

Krakov, 13. maja. V Strzyzovu je predvčeraj popoldne strašen požar uničil 70 hiš z gospodarskimi poslopji. Štiri gasilna društva iz sosednih vasij so s težavo omejila ogenj.

Berolin, 13. maja. Državni zbor je vsprejel načrt zakona glede izvršitve carinskega kartela z Avstro-Ogersko v drugem branju brez debate.

Berolin, 13. maja. Celo tabačno davčno predlogo je zbornica odklonila.

Berolin, 13. maja. Državni zbor je pričel včeraj debato o načrtu sladkornega davka.

Rim, 13. maja. „Osservatore Romano“ poroča pismo predsednika katoliškega odbora v Italiji na vse odbore, v katerem se prepoveduje v smislu določbe „Penitenciarije“ z dne 13. julija 1886 italijanskim katoličanom, vdeležiti se letošnjih zborničnih volitev.

Pariz, 13. maja. Budget za leto 1896 kaže 55 milijonov frankov primanjkljaja, kateri se bode moral pokriti s povišanjem davkov.

Bordeaux, 13. maja. Ko je minister Ribot s tovariši zapuščal banket, je okoli 100 socialistov žvižgalo in ropotalo. Policija je prišla do 20 oseb.

Amsterdam, 13. maja. Včeraj zvečer je bila otvorena svetovna razstava, govorili so razni odličnjaki.

Peterburg, 13. maja. Podadmiral Skrydlov je imenovan poveljnikom brodovju v Vzhodnem morju.

Novi-York, 13. maja. Slana je pokončala vso setev v 15 zveznih državah.

Tokio, 13. maja. Danes se je razglasila mirovna pogodba in cesarski ukaz z dne 10. t. m., s katerim se na prijazen nasvet Nemčije, Francije in Rusije pravna odstop polotoka Tiao-Tung.

Umrli so:

12. maja. Leopoldina Turšič, delavčeva hči, 1½ leta, Opekarska cesta 25, božjast. — Karol Rieder, mestni ubožec, 37 let, Karlovska cesta 7, otrpnenje možgan. — Josipina Lieleg, zasebnega uradnika hči, 3 mesece, 15 dni, Sv. Petra cesta 9, bronhitis.

V bolnišnici:

13. maja. Josip Pičel, prosjak, 89 let, marasmus senilis.

Vremensko sporočilo.

Dan	Čas	Stanje		Veter	Vreme	Mokrine na 24 ur v mm
		zrakomera v mm	toplomera po Celsiusu			
	opazovanja					
13.	7. u. zjut.	741.8	9.7	sl. sever	megla	0.00
	9. u. pop.	739.7	22.2	zm. vzh.	oblačno	
	9. u. zveč.	739.6	16.8	sl. zapad	"	
Srednja temperatura 15.9°, za 2.3° nad normalom.						

Menjalnica bančnega zavoda

Najbolje priporočena
za preskrbljenje vseh
v **kurznem listu**
zaznamovanih
menic in vrednostij

Schelhammer & Schattera

Wien,
I. Bezirk,
Stefansplatz
Nr. 11, Parterre.

322 1-1

Tužnim sreem javljamo vsem sorodnikom, prijateljem in znancem prežalostno vest, da je preminul naš iskreno ljubljani sin, oziroma brat

Mirko Guštin

bivši dijak IV. gimn. razreda

danes, dne 13. t. m., ob 10. uri zvečer po dolgotrajni, mučni bolezni, previden s sv. zakramenti za umirajoče, v najlepši dobi 16. let.

Pogreb predragega mladeniča bo v sredo, dne 15. t. m., ob 4. uri popoldne iz hiše žalosti na tukajšnje pokopališče.

V Trebnjem, dne 14. maja 1895.

Žalujoča rodbina Guštin-ova.

„Zora“,

glasilo slov. katol. dijaštva.

Vsebina II. zvezka:

Naša pesem (geslo slov. katol. dijaštva.) Vaški skopuh (Soški, igrokaz v treh dejanjih.) Nagrobni spomenik (Mihael Opeka). Dr. I. Jurič „O modernih zofizmih“, (F. K.) Na bleškem jezeru (Inogorski.) Vpliv liberalnih idej na razvoj demokracije F. Jankovič. Triglav (Slavin.) Vprašanje (Doloki.) Narod in razumništvo (P-n.) Glasnik. Iz vsebine se vidi, kako marljivi so naši visokošolci. Zato priporočamo slovenskim rodoljubom najtopleje list v naročbo. Saj bomo po njem zasledovali, kako napreduje naš verni, razumni, narodni naraščaj. Kedor torej žrtvuje za dobro stvar 80 kr., naj pošlje to skromno svotico na upravništvo: Stefan Pregelj, Dunaj II. Obere Donaustrasse 53.

Otvorjenje tesarske obrti.

P. n.

Usojam si prečast, duhovščini in slav. občinstvu uljudno naznaniti, da sem prišel tu v Ljubljani

tesarski obrt

ter se ob enem priporočam v naročila vstevajoča se v tesarsko stroko, katera bodem, opirajoč se na mnogoletno praktično izkušnost, najbolje in najcenejše izvrševal.

Načrti in proračuni za trajne in provizorične lesene stavbe so na razpolago. Velospostovanjem

Jos. Lechner,

tesarski mojster in sodn. zapriseženi veščak.

Naročila naj se oddajajo: Tržaška cesta št. 8 pritično, ali pa na prostoru delalnice nasproti Tönies-ovi tovarni na Dunajski cesti. 266 8-6

Lekarna Trnkóczy, Dunaj, V.

Medicinalno olje iz kitovih jeter. (Ribje olje.)

Priznana najbolje učinkujoča in pristne vrste, vedno sveže v zalogi. Steklenica z navodilom o porabi 60 kr., dvojna steklenica 1 gld., 12 malih steklenic 5 gld. 50 kr., 12 velikih steklenic 10 gld.

Dobiva se pri 563 28

Ubaldu pl. Trnkóczy-ju lekarnarju v Ljubljani.

Pošilja se z obratno pošto.

Lekarna Trnkóczy v Gradcu.

Zahvala.

V prvih dnevih občnega strahu po potresu pribežali smo tudi pri nas mnogi v najvarnejše bivališče, — v železniške voze na kolodvoru. Postaje načelnik, g. Fr. Strel, je zavetja iščoč z njemu lastno prijaznostjo vsprejel in kolikor je bilo le mogoče, postregel tako izvrstno in požrtvovalno, da celo sebi in svoji rodbini ni privoščil potrebnega počitka in poštenega ležišča. Ker se pa sedaj menda ugiblje, koliko da je g. načelniku potres „nesel“, dolžni smo javno povedati, da je gospod za trud in skrb zaslužen in ponujamo mu odškodnino na naravnost odbil. Ob enem si štejemo v dolžnost, gosp. načelniku za toli prijazno in nesebično postrežljivost tem potom izreči svojo iskreno zahvalo. Bog mu bodi plačnik!

V Kamniku, dne 10. maja 1895.

V imenu mnogih

323 1-1

Janex Kalan, kapelan.

Za pokrivanje

kakor tudi

za kritje barak

ponujamo v vsakej tudi največji množini

po najnižjih cenah

prima in secunda

zarezane

strešnike

(Strangfalzziegel)

kakor tudi nepremočni

strešni klej

(Dachpappe)

250 11

zavoj (to je 10 □ metrov) od 1 gld. 50 kr. do 2 gld. 50 kr.

in

nasade za dimnike

J. P. Vidic & Comp.

Različne rastline, korenine,

166 19 lubje in semena kupuje

Adolf Hauptmann v Ljubljani, Sv. Petra cesta 41.

Pozor!

Protokolirana firma in tovarna za

kandite, bonbone, zaloga refoska, naravnega vina, kognaka in rumkognaka

98 8

na Moravski in v Istri

Frant. Ptašinski

Valaš. Mezerič (Moravsko) via Hullein

Sv. Ivan od Sterne, pošta Visignano (Istra)

priporoča svoje izdelke, posebno iz vina napravljen, popolno naraven kognak in rumkognak za čaj, najboljše zdravilo proti bolestim, mrzlici in influenci, kateri pošilja v posodah držcih po pet litrov.

Velečastiti duhovščini računa kognak in vino 20% ceneje.

Ceniki so franko na razpolago.

Objava.

Podpisani naznanja p. n. občinstvu, da

stavbinska dela

raznih vrst

ne izvršuje po kartelnih temveč po lastnih cenah.

Fran Faleschini,

stavbinski mojster.

324 3-1

Dunajska borza.

Dne 14. maja.

Skupni državni dolg v notah	101 gld. 45 kr.
Skupni državni dolg v srebru	101 „ 35 „
Avstrijska zlata renta 4%	123 „ 55 „
Avstrijska krona renta 4%, 200 kron	101 „ 55 „
Ogerska zlata renta 4%	123 „ — „
Ogerska krona renta 4%, 200 kron	99 „ 10 „
Avstro-ogerske bančne delnice, 600 gld.	1075 „ — „
Kreditne delnice, 160 gld.	400 „ 25 „
London vista	122 „ 15 „
Nemški drž. bankovci za 100 m. nem. drž. velj.	59 „ 65 „
20 mark	11 „ 93 „
20 frankov (napoleonidor)	9 „ 68 „
Italijanski bankovci	46 „ 06 „
C. kr. cekini	5 „ 73 „

Dne 13. maja.

4% državne srečke l. 1854, 250 gld.	151 gld. 75 kr.
5% državne srečke l. 1860, 100 gld.	163 „ 75 „
Državne srečke l. 1864, 100 gld.	193 „ 75 „
4% zadolžnice Rudolfove želez. po 200 kron	99 „ 50 „
Tisine srečke 4%, 100 gld.	150 „ 25 „
Dunavske vravnave srečke 5%	132 „ — „
Dunavsko vravnavo posojilo l. 1878	109 „ 25 „
Posojilo goriškega mesta	111 „ 25 „
4% kranjsko deželno posojilo	99 „ 25 „
Zastavna pisma av. osr zem.-kred. banke 4%	99 „ 90 „
Prioritetne obveznice državne železnice	223 „ 50 „
„ južne železnice 3%	171 „ 35 „
„ južne železnice 5%	133 „ — „
„ dolenskih železnice 4%	98 „ 50 „

Kreditne srečke, 100 gld.	199 gld. 50 kr.
4% srečke dunav. parobr. družbe, 100 gld.	140 „ — „
Avstrijskega rudečega križa srečke, 10 gld.	17 „ 60 „
Rudolfove srečke, 10 gld.	24 „ 50 „
Salmove srečke, 40 gld.	71 „ 50 „
St. Genois srečke, 40 gld.	73 „ — „
Waldsteinove srečke, 20 gld.	54 „ — „
Ljubljanske srečke	— „ — „
Akcije anglo-avstrijske banke, 200 gld.	172 „ 75 „
Akcije Ferdinandove sev. železn., 1000 gl. st. v.	3640 „ — „
Akcije tržaškega Lloydja, 500 gld.	569 „ — „
Akcije južne železnice, 200 gld. sr.	103 „ 50 „
Dunajskih lokal. železnice delniška družba	80 „ — „
Montanska družba avstr. plan.	85 „ 90 „
Trboveljska premožarska družba, 70 gld.	168 „ 50 „
Papirnih rubljev 100	131 „ 50 „

Nakup in prodaja

vsakovrstnih državnih papirjev, srečk, denarjev itd. Zavarovanje za zgube pri izrebanjih, pri izrebanju najmanjšega dobitka. Kulantna izvršitev naročil na borzi.

Menjarnična delniška družba

„MERCUR“
Wollzeile št. 10 Dunaj, Mariahilferstrasse 74 B.

Pojasnila v vseh gospodarskih in finančnih stvareh, potem o kursnih vrednostih vseh spekulacijskih vrednostnih papirjev in vestni sveti za dosego kolikor je mogoče visocega obrestovanja pri popolni varnosti

naloženih glavnice.